

selected banks in a loan at a certain percentage, and then the money is distributed in the economy. This percentage has a direct impact on inflation. If a major bank returned to the central bank on 10% more money than took a year ago, which means that the difference of 10% has been withdrawn from the economy, money has become less and, therefore, they became more expensive. This is provided to maintain the stable exchange rate and to contain the rise in prices.

Within the framework of the NIRP central bank gives money to banks under the "negative interest rate", which means that within a year, these banks will return to the central bank less money than has a year ago. Thus, the economy is injected by an additional amount of money, therefore, money is rapidly getting cheaper, growing inflation, and prices are rising.

For instance, in Europe, Japan and U. S. negative interests rate are already provided, which means that bank depositors would rather invest money than lose, by giving them to bank. Theoretically, targeting interest rates below zero will reduce the costs to borrow for companies and households, driving demand for loans and incentivizing investment and consumer spending. Retail banks may choose to internalize the costs associated with negative interest rates by paying them, which will negatively impact profits, rather than passing the costs to small depositors for fear that otherwise they will move their deposits into cash^[2].

In conclusion, knowing how to use the Negative Interest Rate Policy as the tool is an extremely important knowledge for Ukraine. In the time of crises, fracture and war, economy suffer from the lack of investments. Unfortunately, today government can not use this tool, because of the high inflation level, but further it might be very actual and relevant for Ukraine to provide such innovative policy. If the government provides NIRP and uses it as an artificial injury for currency, the market would grow; credits would be available for the small and medium businesses, which would pay taxes; the economy would increase.

References:

1. "Negative interest rates in Europe: A Glance at Their Causes and Implications". World Bank worldbank.org. June 2015. Retrieved 5 February 2016.
2. "Pricing and hedging options in a negative interest rate environment", by Luuk Hendrik Frankena, February 29, 2016
3. Investopedia, "How Interest Rates Can Go Negative", By Adam Hayes, CFA, February 10, 2016, <http://www.investopedia.com/>
4. The Wall Street Journal, "Everything You Need to Know About Negative Rates" By Charles Forelle, Aug. 8, 2016, www.wsj.com
5. European Central Bank Speeches, Assessing the implications of negative interest rates, Speech by Benoît Cœuré, at the Yale Financial Crisis Forum, 28 July 2016.

Семіколенова С.В.

Доцент кафедри фінансів, НаУКМА

Діль Н.П.

Студент 4 року навчання, НаУКМА

УПРАВЛІННЯ БЮДЖЕТНИМ ДЕФІЦИТОМ В УМОВАХ МАКРОЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

Метою проведеного дослідження є комплексне теоретичне і практичне вивчення економічної природи і суті дефіциту бюджету, його впливу на стабілізацію і розвиток

економіки та особливостей управління ним в умовах макроекономічної нестабільності для розробки й обґрунтування заходів щодо його обмеження або подолання.

Основи дослідження державного регулювання економіки було закладено відомими вченими: В. Петті, А. Смітом, Д. Рікардо, М. Кейнсом, а також серед вітчизняних вчених: Т.С. Бабич, О.І. Барановський, В.Г. Дем'янишин, Г.В. Кучер, І.Г. Лук'яненко, А.І. Марковський.

Бюджетний дефіцит є перевищенням обсягу витрат над доходами. Він присутній в бюджетах більшості країн світу, і не є негативним явищем лише в країнах з розвинутою економікою, де виступає в ролі стимулюючого фактору. Безпосередньо в Україні бюджетний дефіцит є одним з руйнівних факторів, який призводить до інфляції грошової одиниці.

Існує класифікація бюджетних дефіцитів, запропонована Є. Коломкіним, за такою класифікацією, дефіцити умовно поділяються на:

- Воєнного часу, породжений великими витратами держави на проведення воєнних дій.
- Витрати на відновлення народного господарства
- Найбільш суттєві дефіцити, безпосередньо пов'язані з несприятливими економічними умовами
- Політичні, тобто ті, котрі є результатом лобіювання інтересів в уряді [1].

Дефіцит державного бюджету має сильний вплив на зовнішні зв'язки держави та створює "ефект витіснення", тобто відвернення приватних інвестицій від реального сектору економіки на користь сфери державних цінних паперів і зростанням процентної ставки, зменшенням експорту та зростанням імпорту, котрі збільшують державний борг та підвищують ризик дефолту.

Загалом, бюджетний дефіцит створює порочне коло, і лише ефективне управління бюджетом з боку держави зможе його розірвати [2]. Необхідно забезпечити фінансову безпеку, що в свою чергу підвищить інвестиційну привабливість та зумовить економічне зростання, достатнє для самозабезпечення та в перспективі зменшення зовнішнього боргу. Необхідно провести модернізацію фіскально-бюджетної системи, тобто посилити контроль над бюджетом і встановити обмежуючі правила для учасників та бюджетного процесу в цілому. Варто ввести граничний розмір бюджетного дефіциту відштовхуючись від реальних можливостей вітчизняної економіки, тобто встановити відсоткове відношення до ВВП, створити систему моніторингу та прозору систему звітування [3].

Список використаних джерел:

1. Бюджетна система: підруч. / за ред. С. І. Юрія, В. Г. Дем'янишина, О. П. Кириленко. – Тернопіль: ТНЕУ, 2013. – 624 с.
2. Бюджетний моніторинг: Аналіз виконання бюджету за 2015 рік / [Зубенко В. В., Самчинська І. В., Рудик А. Ю. та ін.]; ІБСЕД Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-ІІ) впровадження» USAID. – К., 2016. – 80 с.
3. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2456-17
4. Лук'яненко І. Г. Системне моделювання показників бюджетної системи України: принципи та інструменти //К.: Вид. дім "Києво-Могилянська академія. – 2004.

Тези підготовлено в рамках фундаментального проекту кафедри фінансів НаУКМА на тему «Методологія та економіко-математичний інструментарій оцінки впливу тіньової економіки та дисбалансів на ринку праці на фінансову стабільність та економічне зростання в Україні».